

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA GLIWICE NA LATA 2022-2025

I. Wprowadzenie

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022-2025 został przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/738/2022 Rady Miasta w Gliwicach z dnia 10 marca 2022 r. i zastąpił „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Gliwice na rok 2022” oraz „Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2021-2025”.

Celem strategicznym programu było ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne mające na celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych. Zadania zmierzające do osiągnięcia wyznaczonego celu skupiały się głównie na działaniach edukacyjno-informacyjnych, profilaktycznej działalności szkolnej i środowiskowej oraz zapewnieniu ciągłości pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Głównymi realizatorami Programu byli: Urząd Miejski w Gliwicach, w szczególności: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji, jednostki organizacyjne miasta, w szczególności Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, szkoły i placówki oświatowe, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, podmioty lecznicze oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz mieszkańców Gliwic.

Cele operacyjne i mierniki realizacji Programu:

Cel operacyjny 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Mierniki:

- liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych: 1435,
- liczba prowadzonych punktów informacyjno-konsultacyjnych: 6,
- liczba prowadzonych mieszkań/hosteli readaptacyjnych: 5.

Celem działań było udzielanie wsparcia terapeutycznego i rehabilitacyjnego dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych oraz pomoc readaptacyjna dla osób uzależnionych poprzez prowadzenie mieszkań/hostelu readaptacyjnego. W ramach zadania prowadzone były grupy terapeutyczne i rehabilitacyjne dla osób uzależnionych.

W Gliwicach, w ramach programu, funkcjonowały punkty konsultacyjno-informacyjne udzielające pomocy rodzinom osób uzależnionych. W punktach osoby potrzebujące wsparcia mogły uzyskać pomoc psychologa, psychoterapeutów oraz otrzymać informacje na temat miejsc oferujących pomoc osobom uzależnionym. Członkowie rodzin osób uzależnionych mogły uzyskać wsparcie oraz pomoc w radzeniu sobie z uzależnieniem bliskiej osoby, zrozumieć mechanizmy uzależnienia oraz formy pomocy i sposoby postępowania z osobą uzależnioną.

Cel został zrealizowany.

Cel operacyjny 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub narkomanii, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Mierniki:

- liczba osób uczestniczących w zajęciach terapeutycznych dla osób współuzależnionych: 44,
- liczba osób uczestniczących w programach przeciwdziałania przemocy w rodzinie: 193,
- liczba prowadzonych mieszkań readaptacyjnych dla ofiar przemocy: 1.

Celem działań było zapewnienie pomocy terapeutycznej dla członków rodzin osób uzależnionych, udzielanie konsultacji i porad indywidualnych członkom tych rodzin, wspieranie systemu działania i skutecznego reagowania wobec dzieci i młodzieży żyjących w rodzinach dotkniętych problemem

alkoholowym lub narkomanią, wpieranie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym mieszkań treningowych dla osób doświadczających przemocy oraz realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Odbywały się warsztaty profilaktyki przemocy w rodzinie i wiktymizacji osób pokrzywdzonych przestępstwem w ramach projektu współfinansowanego ze środków EFS: pn. Wspieramy-Wzmacniamy-Rozwijamy. Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej w Gliwicach”.

Cel został zrealizowany.

Cel operacyjny 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Mierniki:

- liczba odbiorców programów profilaktycznych: ok. 13 000 osób,
- liczba placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych socjoterapeutycznych: 16,
- liczba dzieci uczestniczących do placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych: 513,
- liczba osób (dzieci i młodzieży) biorących udział w koloniach letnich z programem profilaktycznym: 70,
- liczba uczestników superwizji, szkoleń i konferencji: ok. 534,
- liczba nowo utworzonych/zmodernizowanych obiektów sportowych, świetlic, obiektów i terenów rekreacyjnych oraz innych miejsc spędzania wolnego czasu: 5.

W ramach zadania realizowano programy profilaktyczne w gliwickich szkołach. Programy dotyczyły zagrożeń zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz kształtowania postawy odpowiedzialności, asertywnego zachowania i motywowania do świadomego wyboru życia wolnego od nałogów. Zadanie miało na celu dostarczenie rzetelnej wiedzy związanej z ryzykownymi zachowaniami, wzmocnienie postaw abstynenckich, wzmocnienie tendencji do odpowiedzialnych zachowań, uświadomienie natychmiastowych i odroczonych konsekwencji używania środków psychoaktywnych, ukazanie atrakcyjnego aspektu zdrowego stylu życia wśród gliwickich uczniów.

Działania te następowały poprzez przekazywanie wiedzy o środkach psychoaktywnych ich wpływie na organizm człowieka, uzależnieniu i jego mechanizmach oraz psychologicznych aspektach zagrożenia uzależnieniem. Zadanie realizowane było przy współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta Gliwice oraz szkołami i placówkami oświatowymi

Miasto brało udział w kampaniach profilaktycznych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii i uzależnieniom behawioralnym. Po raz kolejny włączyło się w realizację ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, podejmującej problem profilaktyki uzależnień, której celem jest promowanie konstruktywnych postaw zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży aktywności prospołecznych jako alternatywy wobec wielu zachowań ryzykownych, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy. W ramach kampanii uczniowie z gliwickich szkół zostali wyróżnieni w konkursie pn. "Nie czas na nudę".

Ponadto realizowano programy profilaktyczne skierowane do młodzieży szkolnej, prowadzono spotkania informacyjno-edukacyjne dla rodziców i opiekunów oraz realizowano streetworking jako pracę z osobami eksperymentującymi lub uzależnionymi od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych.

W Izbie Wytrzeźwień prowadzone były również zajęcia warsztatowe dla młodzieży z zakresu profilaktyki uzależnień, w trakcie spotkań omawianych było wiele zagadnień związanych z tematyką uzależnień, m.in. poruszane były zagadnienia związane z promocją zdrowego stylu życia, postawy wobec alkoholu, dyskusja nad własnymi doświadczeniami młodzieży, przeanalizowanie tych doświadczeń, choroba alkoholowa oraz mechanizmy uzależnienia, oddziaływanie alkoholu na organizm, udzielanie pomocy w trudnych sytuacjach rodzinnych sieć wsparcia społecznego, empatia, uczenie rozwiązywania problemów, umiejętność odmawiania - postawa asertywna, kształtowanie umiejętności interpersonalnych. Poruszano również tematy związane ze zjawiskiem sponsoringu, stalkingu, mobbingu rówieśniczego, funkcjonowanie Izby Wytrzeźwień. Podczas warsztatów ww. zagadnienia omawiane były na przykładach z życia. Specjaliści

prowadzący warsztaty mówili również o różnicach i podobieństwach między narkotykami i dopalaczami, o ogromnej sile, z jaką uzależniają środki psychoaktywne.

Zorganizowano również wypoczynek w formie kolonii letnich z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego, w tym uczęszczających do placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych itp.

Ponadto w ramach Rodzinnego Pikniku Seniora uczestnikom wydarzenia przekazywane były informacje na temat tego jakie skutki niesie za sobą spożywanie alkoholu i innych używek. Uczestnicy mogli skorzystać z algogogli oraz symulatora dachowania i jazdy pod wpływem alkoholu.

Cel został zrealizowany.

Cel operacyjny 4

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Mierniki:

- liczba podpisanych umów na realizację zadań publicznych w ramach programu: 16.

Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Kwota
Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwego Stylu Życia "SZANSA"	Program readaptacji społecznej dla osób uzależnionych od narkotyków oraz ich rodzin	44 000,00
Górnośląskie Stowarzyszenie FAMILIA	Hostel readaptacyjny	33 000,00
	Obóz terapeutyczny	20 500,00
	Program wsparcia rodzin i bliskich	35 000,00
	Bezpieczna przystań	35 000,00
Fundacja Arka Noego	Klub-Czesio	69 000,00
	Punkt zwrotny	55 000,00
Fundacja Diakoni im. Matki Ewy	Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny „Terapia i Dialog 2022”	27 500,00
	PIK 2022 Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych	35 000,00
Fundacja Dom Nadziei	Nadzieja dla rodzin	50 000,00
Klub Abstynentów Krokus Gliwice	Prowadzenie Klubu Abstynentów	70 000,00
	Organizacja Filii KA Krokus w Łabędach	7 150,00
Fundacja SPORT-TRAVEL	Streetworking Gliwice	450 000,00
Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża	Świetlica Ratowniczek	65 000,00

Towarzystwo Wspierania Świetlicy dla Dzieci w Sośnicy Prowadzenie placówki wsparcia dziennego **120 000,00**

Fundacja Świętej Rity	Każdy jest kimś w społeczeństwie w Gliwicach (Kształtowanie kompetencji społecznych oraz pomoc w odkrywaniu talentów poprzez warsztaty zajęciowe)	50 000,00
-----------------------	---	------------------

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Wsparcie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz problemem narkomanii nastąpiło poprzez zlecenie realizacji zadań publicznych w drodze otwartego konkursu ofert.

Informacja na temat placówek, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin została umieszczona Biuletynie Informacji Publicznych.

Cel został zrealizowany.

Cel operacyjny 5

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Mierniki:

- liczba osób, którym zostało udzielone wsparcie: **66**
- liczba rodzin korzystających z pomocy pracowników socjalnych: **133**

Działania zrealizowane w ramach zadania polegały na motywowaniu do zachowania abstynencji, informowaniu o pozytywnych skutkach zachowania trzeźwości oraz wspieraniu i motywowaniu decyzji o leczeniu odwykowym.

Ponadto, udzielono wsparcia finansowego i materialnego osobom uzależnionym, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz ich rodzinom. Ponadto w ramach realizowanego wsparcia w projektach „Aktywnie dla Gliwic” oraz „Usługi społeczne na start III” udzielono pomocy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnienia od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych

Cel został zrealizowany.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022-2025 funkcjonowała również Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która rozpatrzyła **186** wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, z których **139** dotyczyło leczenia odwykowego mężczyzn, a **47** kobiet.

GKRPA przeprowadziła **151** rozmów motywujących z osobami z których:

- **56** osób podpisało zobowiązanie do podjęcia leczenia w ośrodkach leczenia uzależnień,
- **33** osoby nie wyraziły zgody na podjęcie leczenia,
- **62** osoby poddały się kontroli w zakresie kontynuowania terapii odwykowej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzieliła **68** osobom współuzależnionym informacji gdzie szukać pomocy psychologicznej i prawnej.

Ponadto GKRPA:

- wydała **173** skierowania na badanie biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego (badaniu poddało się **57** osób),
- skierowała **147** wnioski do Sądu Rejonowego w Gliwicach o wydanie postanowienia o zobowiązanie osób do podjęcia terapii odwykowej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zaopiniowała **166** wniosków dotyczących wydania zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie miasta Gliwice, w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży, określonych w Uchwale Nr XXXIX/842/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 12 lipca 2018r i Uchwale Nr

XXX/639/2021 Rady Miasta Gliwice z dnia 7 października 2021r. oraz przeprowadziła 17 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

GKRPA założyła 4 Niebieskie Karty.

Przedstawiciel GKRPA uczestniczył w pracach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gliwicach związanych z rozpatrywaniem spraw o nadużywanie alkoholu prowadzonych w procedurze Niebieskiej Karty. Procedurą Niebieskiej Karty zostały objęte 22 rodziny.

Analiza podjętych działań pozwala na stwierdzenie, że „Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022-2025” został zrealizowany. Po przeanalizowaniu zgromadzonych danych można stwierdzić, że z uwagi na m.in.: wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy pracowników socjalnych, wzrost liczby wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, wzroście liczby skierowań na badanie biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego można stwierdzić że realizacja przedsięwzięć powinna być kontynuowana. Nastąpił również znaczący wzrost liczby osób współuzależnionych którym zostały przedstawione informacje gdzie mogą szukać pomocy psychologicznej i prawnej.

Zgodnie z zapisami uchwały nr XXXIV/738/2022 z dnia 10 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022-2025” sprawozdanie/raport z realizacji programu zostanie do 30 czerwca przedłożony Radzie Miasta Gliwice.

Akceptacja:
Naczelnik Wydziału
Zdrowia i Spraw Społecznych

Agnieszka Paszta

Akceptacja:
Zastępca Prezydenta
Miasta Gliwice

Ewa Weber

(-) Dokument podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym